

Dr Maciej Pannert

Uniwersytet w Białymstoku
ORCID: 0000-0003-0242-722X
e-mail: m.pannert@uwb.edu.pl

Redukcja zobowiązań niewypłacalnego dłużnika będącego osobą fizyczną — możliwość czy cel postępowania upadłościowego

Reduction of the obligation of an insolvent debtor who is a natural person — possibility or purpose of insolvency proceedings

Streszczenie

W obowiązującym stanie prawnym upadłościowa procedura oddłużeniowa jest dostępna dla osób fizycznych bez względu na to, czy są przedsiębiorcami, czy też działalności gospodarczej nie prowadzą. Dokonana 24.03.2020 r. nowelizacja przepisów prawa upadłościowego ujednoliciła cel upadłości przedsiębiorczej i konsumenckiej. Można zatem postawić pytanie, czy jest to zabieg o wyłącznie redakcyjnym charakterze, czy zawiera w sobie również zmianę merytoryczną. Próba udzielenia odpowiedzi na to pytanie będzie zatem przedmiotem rozważań niniejszego artykułu. Metodą badawczą wykorzystaną w analizie wskazanego zagadnienia będzie metoda formalno-dogmatyczna i historyczna.

Słowa kluczowe: upadłość, niewypłacalność, dłużnik, wierzyciel, oddłużenie

JEL: K2

Abstract

In the current legal status, the debt relief procedure is available to natural persons irrespective of whether they are entrepreneurs or do not conduct business activity. The amendment to the provisions of bankruptcy law made on March 24, 2020 also unified the purpose of entrepreneurial and consumer bankruptcy. Therefore, the question may be asked whether this is a purely editorial procedure or whether it also includes a substantive change. An attempt to answer this question will be analyzed in this article. The research method used in the analysis of the subject will be the formal, dogmatic and historical method.

Keywords: bankruptcy, insolvency, debtor, creditor, debt relief

Wstęp

Dokonana w następstwie nowelizacji¹ przepisów prawa upadłościowego (dalej jako p.u.) zmiana treści art. 2 p.u.², która polega na uchyleniu dotychczasowego ust. 1a i zmianie treści ust. 2, skłania do wyrażenia uwag krytycznych. Dotychczasowa regulacja art. 2 p.u. w sposób czytelny bowiem wskazywała na odmienną celów upadłości „przedsiębiorczej” i „konsumenckiej”. Wprowadzona zaś przez ustawodawcę korekta przytoczonej regulacji jest wyrazem intencji ujednolicenia celów upadłości przedsiębiorczej osób fizycznych i upadłości konsumenckiej³. Ustawodawca,

co trzeba podkreślić, w ogóle zrezygnował z wyszczególnienia w ramach regulacji art. 2 ust. 2 p.u. postępowania prowadzonego wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej, a poprzestał na określeniu celu postępowania upadłościowego prowadzonego wobec osoby fizycznej w ogólności, zarówno przedsiębiorców, jak i nieprzedsiębiorców. Jeżeli zważyć, że przesądzenie przez ustawodawcę celu, jaki ma realizować akt prawny, ostatecznie wywiera wpływ na wykładnię przepisów tego aktu, to musi budzić wątpliwości, czy wprowadzona zmiana jest zabiegiem właściwym, korespondującym z istotą upadłości przedsiębiorczej i konsumenckiej zarazem.

„Nowa upadłość konsumencka” według przepisów z 31.12.2014 r.

Znikome znaczenie upadłości konsumenckiej w kształcie nadanym jej ustawą z 5.12.2008 r. dla rozwiązania problemu nadmiernego zadłużenia gospodarstw domowych skłoniło ustawodawcę do głębokiej reformy normujących ją uregulowań. Owocem prac legislacyjnych stała się ustawa z 29.08.2014 r. o zmianie ustawy — Prawo upadłościowe i naprawcze, której przepisy weszły w życie 31.12.2014 r. (dalej jako pr.up. i nap.)⁴ Wprawdzie nowe unormowania nie zmieniły schematu konstrukcyjnego upadłości konsumenckiej — zachowano „dwufazowość” postępowania — to jednak szczegółowe, nowe rozwiązania na tyle przemodelowały dotychczasową regulację, że w istocie można mówić o wprowadzeniu wspomnianej ustawy z 29.08.2014 r. „nowej upadłości konsumenckiej”. Rozważając cechy charakterystyczne zmodernizowanej upadłości konsumenckiej na tle równoległe obowiązującej upadłościowej konstrukcji oddłużenia przedsiębiorców (art. 369–370 pr.up. i nap.) wspomnieć należy, że ustawodawca wyraźnie przesądził, w jakim kierunku ma być prowadzone postępowanie upadłościowe wobec nieprzedsiębiorców⁵.

Zasadniczy cel upadłości konsumenckiej określił bowiem nowy przepis art. 2 ust. 2 pr.up. i nap., z którego wynika, że postępowanie to „należy prowadzić tak, aby umożliwić umorzenie zobowiązań upadłego niewykonanych w postępowaniu upadłościowym, a jeśli to możliwe — zaspokoić roszczenia wierzycieli w jak najwyższym stopniu”. Skoro w przytoczonym fragmencie treści regulacji art. 2 ust. 2 pr.up. i nap. jest mowa o umorzeniu zobowiązań „niewykonanych w postępowaniu upadłościowym”, pozwala to wyciągnąć wniosek, iż w postępowaniu tym zobowiązania wierzycieli mają być — co do zasady — wykonywane, a dopiero zobowiązania niewykonane (a w istocie ich niewykonana część) będą mogły ulec umorzeniu. Wniosek ten wzmacnia wyraźne odniesienie się przez ustawodawcę do interesu wierzycieli w powołanym art. 2 ust. 2 pr.up. i nap.: „jeśli to możliwe — zaspokoić roszczenia wierzycieli w jak najwyższym stopniu” (Pannert, 2017, s. 49).

Mimo czynionych przez ustawodawcę nawiązań w art. 2 ust. 2 pr. up i nap. do interesu wierzycieli, nie ulega jednak wątpliwości, iż regulacja art. 491¹–491²³ pr.up. i nap. miała na celu przede wszystkim na ochronę interesu dłużnika (Kabza, 2009, s. 125). Wyraz temu dają przede wszystkim istotne złagodzenie przesłanek wszczęcia procedury oddłużeniowej i zastosowanie do oceny sytuacji niewypłacalnego dłużnika klauzul generalnych w postaci względów słuszności i względów humanitarnych, co miałyby uczynić procedurę oddłużeniową bardziej dostępną, nawet dla nie zawsze rzetelnego dłużnika. Po za tym na zmianę charakteru upadłości konsumenckiej miały zasadniczy wpływ m.in. takie unormowania jak np. art. 491² ust. 2 pr.up. i nap., który umożliwił wszczęcie procedury, choćby dłużnik miał tylko jednego wierzyciela (odejście zatem od tradycyjnej koncepcji upadłości jako instrumentu ochrony zbiorowego interesu wierzycieli), art. 491⁷ pr.up. i nap., który z kolei pozwa-

lał na wszczęcie i prowadzenie postępowania mimo ubóstwa masy upadłościowej, czy regulacje art. 491¹⁴ w zw. z art. 491¹⁶ i art. 491¹⁹ ust. 2 pr.up. i nap., które istotnie poszerzyły możliwości oddłużenia „konsumenta”. Dzięki nim oddłużenie stało się możliwe nawet bez sporządzenia planu podziału (czyli w istocie bez przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego) lub bez ustalenia planu spłat. Niewątpliwie wśród wymienionych najdalej idącą w swej ochronnej funkcji wobec dłużnika była regulacja art. 491¹⁴ w zw. z art. 491¹⁶ ust. 1 pr.up. i nap., która stworzyła dłużnikowi (nieprzedsiębiorcy) możliwość uwolnienia się od zobowiązań właściwie już na podstawie samego wniosku o ogłoszenie upadłości, bez konieczności zaspokajania wierzycieli w jakimkolwiek zakresie (Pannert, 2010, s. 49–50). Na tej też podstawie można uznać, że cel oddłużeniowy znowelizowanej upadłości konsumenckiej zdecydowanie zdominował tradycyjny, windykacyjny cel upadłości, którego realizacja w zmienionym środowisku normatywnym mogła nastąpić już tylko o tyle, o ile było to możliwe.

Wynikającą zatem z art. 2 ust. 2 p.u. regułą należałoby więc potraktować jako wskazówkę dla prawidłowej wykładni przepisów zawartych w art. 491¹ p.u. i następnych w razie kolizji interesów niewypłacalnego dłużnika nieprzedsiębiorcy i jego wierzycieli. W każdym przypadku takiego konfliktu pierwszeństwo powinien uzyskać cel oddłużeniowy upadłości konsumenckiej (Zimmerman, 2018, Legalis, kom. do art. 1 p.u., teza nr 6; Adamus, 2015, s. 102–103; Janda, 2017, s. 48; Jaślikowski, 2011, s. 60; Witosz, 2017, s. 42–43, s. 50; Witosz, 2019, s. 669).

Przedsiębiorcza procedura oddłużeniowa według przepisów prawa upadłościowego z 1.01.2016 r.

Odnosząc się w tym miejscu do sytuacji niewypłacalnych przedsiębiorców będących osobami fizycznymi, należy wspomnieć, że znajdująca zastosowanie w ich przypadku upadłościowa procedura oddłużeniowa również doznała zasadniczych, niejako korespondujących z procedurą oddłużeniową nieprzedsiębiorców, modyfikacji. Dokonano ich ustawą z 15.05.2015 r. — Prawo restrukturyzacyjne⁶, której przepisy weszły w życie 1.01.2016 r. i wśród licznych zmian, jakie wprowadziły do prawa upadłościowego (zmieniając przy tym nazwę ustawy z Prawo upadłościowe i naprawcze na Prawo upadłościowe), istotnie rozbudowały również normatywną konstrukcję upadłościowej procedury oddłużeniowej przedsiębiorców (art. 369–370f p.u.). Podobnie zatem jak to ma miejsce w ramach upadłości konsumenckiej, po fazie właściwego postępowania upadłościowego wprowadzono fazę realizacji planu spłat z tą odmiennością, że dla jej zainicjowania konieczny był jeszcze wniosek dłużnika. Trzeba jednak podkreślić, że przeprowadzenie fazy likwidacyjnej i zaspokojenie wierzycieli choćby w minimalnym zakresie uznano za warunek *sine qua non* oddłużenia przedsiębiorcy. W przypadku bowiem, gdyby postępo-

wanie upadłościowe umorzono z uwagi na „ubóstwo masy upadłościowej”, czyli z powodu braku majątku dłużnika wystarczającego na pokrycie kosztów postępowania (art. 361 ust. 1 pkt 1 p.u.), to wszczęcie procedury oddłużeniowej na podstawie art. 369 ust. 1 p.u. byłoby niemożliwe (Zimmerman, 2018, kom. do art. 369 p.u., teza nr 2; Gurgul, 2018, kom. do art. 369 p.u., teza nr 1–4). Warto przy tym nadmienić, iż przedsiębiorca został zobowiązany do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w przypadku zaistnienia po jego stronie niewypłacalności (art. 21 ust. 1 p.u.), a w razie gdyby tego obowiązku nie dopełnił, mógłby zostać pociągnięty do odpowiedzialności odszkodowawczej (art. 21 ust. 3 p.u.), i groziłaby mu sankcja w postaci zakazu prowadzenia działalności gospodarczej (art. 373 p.u.). W odniesieniu do przedsiębiorców nie zmieniono zatem zasady, zgodnie z którą postępowanie upadłościowe przedsiębiorcze ma służyć przede wszystkim ochronie grupowego interesu wierzycieli (art. 2 ust. 1 p.u.). Gdyby więc dłużnik-przedsiębiorca miał tylko jednego wierzyciela (co jednak trudno sobie wyobrazić w przypadku przedsiębiorców), to zgodnie z zamysłem ustawodawcy wystarczającym instrumentem ochrony tego wierzyciela byłoby postępowanie egzekucyjne. Wprawdzie interes niewypłacalnego przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną został wyraźnie zaakcentowany zarówno w art. 1 ust. 1 pkt 4 p.u. (ustawa reguluje zasady umarzania zobowiązań upadłego będącego osobą fizyczną), jak też w art. 2 ust. 1a, który w istocie stwierdzał, że postępowanie uregulowane ustawą wobec osób fizycznych mających przedsiębiorczą zdolność upadłościową należy prowadzić również tak, aby rzetelny dłużnik uzyskał możliwość oddłużenia, to jednak nie ma żadnych podstaw by twierdzić, że cel oddłużeniowy upadłości przedsiębiorczej mógłby zostać zrealizowany z pierwszeństwem przed realizacją celu windykacyjnego tej procedury.

Oddłużenie osób fizycznych (przedsiębiorców i nieprzedsiębiorców) po nowelizacji przepisów prawa upadłościowego z 24.03.2020 r.

Kolejna, duża nowelizacja prawa upadłościowego dokonana ustawą z 30.08.2019 r.⁷, której znaczna część przepisów weszła w życie 24.03.2020 r., w sposób istotny przemodelowała procedury oddłużeniowe przedsiębiorców i nieprzedsiębiorców będących osobami fizycznymi, w założeniu ujednolicając je. Wyraz tej tendencji dał ustawodawca m.in. przez zmianę treści art. 2 p.u. W ramach powołanej regulacji zrezygnowano bowiem z odrębnego unormowania celów właściwych dla każdej z przewidzianych ustawą procedur upadłościowych — przedsiębiorczej oraz konsumenckiej — i wskazano na jeden ogólny cel postępowania upadłościowego, którego podmiotem jest osoba fizyczna bez względu na to, czy jest ona przedsiębiorcą, czy przedsiębiorcą nie jest.

Obecnie zatem cel postępowania upadłościowego wobec osób fizycznych należy rekonstruować z przepisów art. 2 ust. 1 i 2 p.u. W przypadku ogłoszenia upadłości osoby fizycznej postępowanie należy prowadzić tak, by zaspokoić

wierzycieli w jak najwyższym stopniu, a także by umożliwić umorzenie zobowiązań upadłego niezaspokojonych w postępowaniu upadłościowym. Wynika z tego, że cel windykacyjny i oddłużeniowy zostały na poziomie regulacji ogólnej zrównoważone, choć cel windykacyjny wydaje się pierwszoplanowy.

Jeśli jednak wziąć pod uwagę zakres zmian wprowadzonych do konstrukcji upadłości przedsiębiorczej i konsumenckiej, to można wyrazić wątpliwość, czy zmiana dotychczasowego brzmienia art. 2 p.u. była w ogóle potrzebna. Innymi słowy, czy koresponduje ona zwłaszcza ze specyfiką upadłości konsumenckiej, która w dalszym ciągu kontrastuje z upadłością przedsiębiorczą.

Nie zmieniono bowiem elementów, które o istotowej odmienności obu procedur decydowały. Upadłość konsumencka może być w dalszym ciągu ogłoszona wyłącznie na wniosek dłużnika (z wyjątkiem byłych przedsiębiorców w warunkach art. 8 i 9 p.u.). Dla wszczęcia konsumenckiej procedury upadłościowej wystarczające jest przy tym, by dłużnik miał tylko jednego wierzyciela, z powodu którego jest w stanie niewypłacalności. Co więcej, wierzyciel ten nawet nie musi zgłosić swojej wierzytelności w postępowaniu, by mogło się ono zakończyć oddłużeniem upadłego (art. 491¹⁴ ust. 5 p.u.).

Wskazując na rozwiązania, które realizują funkcję oddłużeniową upadłości konsumenckiej, nie można tracić z pola widzenia bardzo ważnej zmiany, która z kolei wzmacnia w procedurze konsumenckiej ochronę wierzycieli. Ustawodawca przesunął bowiem moment weryfikacji rzetelności płatniczej dłużnika na chwilę wydania przez sąd postanowienia o ustaleniu lub odmowie ustalenia planu spłat czy umorzenia zobowiązań bez ustalenia planu spłat (art. 491¹⁴ ust. 4 w zw. z art. 491^{14a} ust. 1 p.u.). Skutkiem takiego rozwiązania jest przeprowadzenie postępowania likwidacyjnego zasadniczo w każdym przypadku, gdy niewypłacalny dłużnik złoży wniosek o ogłoszenie upadłości konsumenckiej, z odroczeniem oceny tego, czy spełnia przesłanki oddłużenia na moment ukończenia likwidacji.

Powyżej przytoczone rozwiązanie niewątpliwie wzmacnia pozycję wierzycieli w upadłości konsumenckiej. Z drugiej strony jednak w upadłości konsumenckiej oddłużenie może nastąpić w zasadzie już na podstawie złożonego wniosku o ogłoszenie upadłości (art. 491¹⁴ ust. 4 w zw. z art. 491¹⁶ ust. 1 p.u.). Dłużnik w upadłości konsumenckiej nie musi przy tym nawet dysponować środkami pozwalającymi na pokrycie kosztów postępowania, skoro w przypadku ubóstwa masy upadłościowej pokryje je ostatecznie Skarb Państwa (art. 491¹⁶ ust. 2 p.u.). W tym przypadku dominacja funkcji oddłużeniowej nad windykacyjną jest oczywista. W upadłości przedsiębiorczej natomiast warunkiem oddłużenia jest przynajmniej częściowe zaspokojenie uczestniczących w postępowaniu wierzycieli (art. 369 ust. 1 w zw. z art. 368 ust. 1 i 2 p.u. — umorzenie postępowania upadłościowego z powodu ubóstwa masy (art. 361 p.u.) będzie przesłanką negatywną oddłużenia upadłego. W tym wypadku zatem pierwszoplanowy jest cel windykacyjny procedury. Mimo zatem wskazania w uzasadnieniu do art. 2 ust. 2 p.u., że ustawodawca zakłada praktyczne ujednolicenie sytuacji

prawnej osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą i osoby nieprowadzącej takiej działalności, to takie stwierdzenie należy uznać jedynie za deklarację, która nie znajduje potwierdzenia w materiale normatywnym ustawy (nowelizacja nie zmienia bowiem istoty powołanych regulacji art. 369 ust. 1 i 368 p.u.).

Zakończenie

W nawiązaniu do wyżej poczynionych uwag można pokusić się o konstatację, że kierunek ujednolicenia procedur upadłościowych osób fizycznych przedsiębiorców i nieprzedsiębiorców jest właściwy. Ustawodawca nie dokonał jednak zmian na tyle głęboko ingerujących w konstrukcję upadłości przedsiębiorczej i konsumenckiej, by uczynić za-

sadną zmianę celu zwłaszcza upadłości konsumenckiej. W istocie bowiem oddłużenie przedsiębiorcy pozostaje możliwym scenariuszem postępowania upadłościowego, o ile zostanie jeszcze przez dłużnika złożony stosowny wniosek po zakończonym postępowaniu upadłościowym (art. 369 ust. 1 i 1a w zw. z art. 368 p.u.). Natomiast w przypadku upadłości konsumenckiej oddłużenie zasadniczo jest jej celem pierwszoplanowym. W tym też kontekście można zadać pytanie, czy odmienny status prawny osoby fizycznej prowadzącej indywidualną działalność gospodarczą i osoby fizycznej takiej działalności nieprowadzącej jest wystarczająco silnym uzasadnieniem dla odmowy udzielenia przedsiębiorcy ustawowego oddłużenia w przypadku, gdyby nie posiadał on środków pozwalających na pokrycie kosztów postępowania upadłościowego, a zwłaszcza gdyby prowadził działalność gospodarczą niewielkich rozmiarów (Szafrński, 2013, s. 176; Jaślikowski, 2011, s. 44).

Przypisy/Notes

- ¹ Dz.U. 2019 r., poz. 1802.
- ² Dz.U. z 2019 r., poz. 498.
- ³ Uzasadnienie, 2019 r., s. 4.
- ⁴ Dz.U. z 2014 r., poz. 1306.
- ⁵ Na marginesie jedynie należy wspomnieć, że z uwagi na zmianę nazwy ustawy — Prawo upadłościowe i naprawcze na Prawo upadłościowe dokonaną ustawą z 15.05.2015 — Prawo restrukturyzacyjne poniżej zostanie zastosowany przy odpowiednich regulacjach upadłościowych skrót p.u. — Prawo upadłościowe.
- ⁶ Dz.U. z 2019 r., poz. 243.
- ⁷ Dz.U. z 2019 r., poz. 1802.

Bibliografia/References

Literatura/Literature

- Adamus, R. (2015). Nowa upadłość konsumencka. *Monitor Prawa Bankowego*, (2), 102–111.
- Adamus, R., Witosz, A. J., Witosz, A. (2009). *Upadłość konsumencka. Komentarz praktyczny*. Warszawa: LexisNexis.
- Gurgul, S. (2009). Postępowanie upadłościowe wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej — cz. I. *Monitor Prawniczy*, (10), 528.
- Gurgul, S. (2018). *Prawo upadłościowe. Prawo restrukturyzacyjne. Komentarz*. Wyd. 11. Warszawa: C.H. Beck.
- Janda, P. (2017). *Prawo upadłościowe. Komentarz*. Warszawa: Wolters Kluwer.
- Jaślikowski, M. (2011). Podstawy ogłoszenia upadłości konsumenckiej w praktyce sądów powszechnych. *Prawo w Działaniu*, (10), 60.
- Kabza, E. (2009). Wybrane problemy upadłości konsumenckiej w świetle nowej regulacji. *Studia Iuridica Toruniensia*, (5), 125. <https://doi.org/10.12775/sit.2009.007>
- Pannert, M. (2010). *Wpływ ogłoszenia upadłości konsumenckiej na wykonywanie zobowiązań z umów wzajemnych*. Warszawa: Wolters Kluwer.
- Pannert, M. (2017). Wpływ ogłoszenia upadłości konsumenckiej na wykonywanie umów, których stroną jest upadły — zagadnienia wybrane. *Acta Iuris Stetinensis*, (2), 49. <https://doi.org/10.18276/ais.2017.19-04>
- Porzycki, M. (2006). Umorzenie długów w postępowaniu upadłościowym. *Transformacje Prawa Prywatnego* (1), 70.
- Szafrński, P. (2013). Uwagi do projektu zmian w prawie upadłościowym osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej, przedstawionego na konferencji Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Ministra Gospodarki w dniu 10 grudnia 2012 roku. *Polski Proces Cywilny*, (2), 176.
- Solarz, M. (2008). Upadłość konsumencka w wybranych krajach. *Prace naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu*, (16), 314.
- Szymańska, A. (2014). *Upadłość konsumencka w Polsce na tle doświadczeń innych krajów Unii Europejskiej*. Warszawa: Instytut Badań Rynku, Konsumpcji i Koniunktur.
- Witosz, A. J. (2017). W: A. J. Witosz (red.), *Prawo upadłościowe. Komentarz*. Warszawa: Wolters Kluwer.
- Witosz, A. (2019). W: A. Hrycaj, A. Jakubecki, A. Witosz, *Prawo restrukturyzacyjne i upadłościowe. System Prawa Handlowego*. Tom 6. Warszawa: C.H. Beck.
- Zimmerman, P. (2018). *Prawo upadłościowe. Prawo restrukturyzacyjne. Komentarz*. Wyd. 5. Warszawa: C.H. Beck.

Akty prawne/Legal acts

- Ustawa z 28.02.2003 r. — Prawo upadłościowe (Dz.U. z 2019 r., poz. 498).
- Ustawa z 5.12.2008 r. o zmianie ustawy — Prawo upadłościowe i naprawcze oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. nr 234, poz. 1572).

Ustawa z 29.08.2014 r., o zmianie ustawy — Prawo upadłościowe i naprawcze, ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2014 r., poz. 1306).

Ustawa z 15.05.2015 r. — Prawo restrukturyzacyjne (Dz.U. z 2019 r., poz. 243).

Ustawa z 30.08.2019 r., o zmianie ustawy — Prawo upadłościowe oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r., poz. 1802).

Inne źródła/Other sources

Uzasadnienie do projektu ustawy o zmianie ustawy prawo upadłościowe, 2019 r.

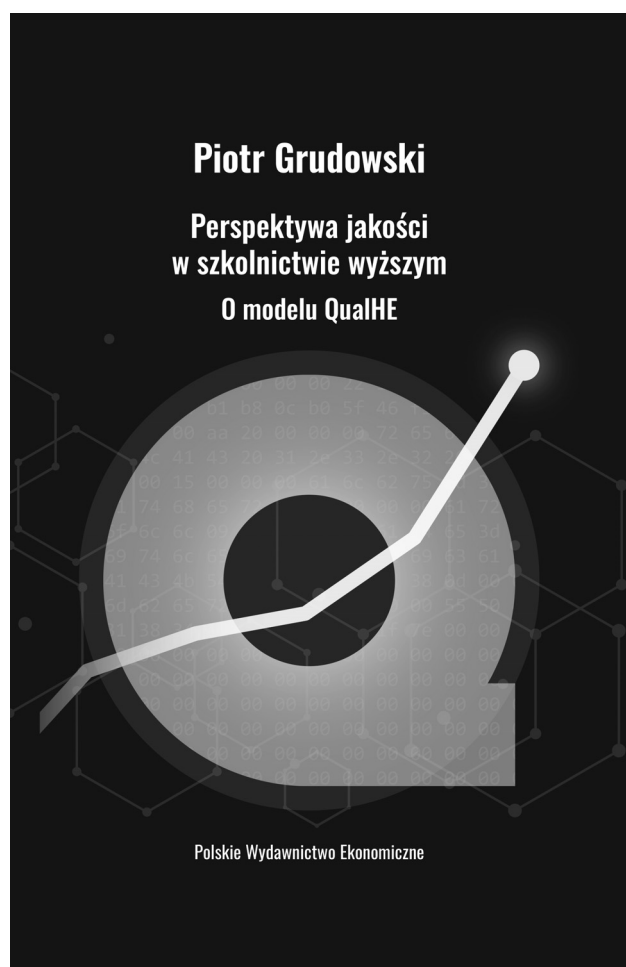
Dr Maciej Pannert

Doktor nauk prawnych. Adiunkt w Katedrze Prawa Cywilnego i Handlowego na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku. Autor publikacji z zakresu prawa cywilnego i upadłościowego, w tym monografii i artykułów w czasopismach punktowanych.

Dr Maciej Pannert

Doctor of Laws. Assistant professor at the Department of Civil and Commercial Law at the Faculty of Law of the University of Białystok. Author of publications in the field of civil and bankruptcy law, including monographs and articles in scored journals.

---Nowość---

Kategoria jakości w szkolnictwie wyższym, choć tak ważna dla zapewnienia oczekiwanego tempa rozwoju państw i społeczeństw, ciągle jeszcze nie znajduje odpowiadającego jej randze odzwierciedlenia w pracach przedstawiających tę problematykę w sposób holistyczny, w odniesieniu do stale zmieniających się możliwości i wyzwań. Oddawana do rąk Czytelników monografia wnosi wkład w wypełnianie wspomnianej luki, przede wszystkim poprzez:

- ❑ przedstawienie szerokiego kontekstu ogólnoswiatowego dyskursu dotyczącego kategorii jakości w szkolnictwie wyższym w ujęciu teoriopoznawczym i w wynikach badań empirycznych;
- ❑ określenie potencjału i uwarunkowań aplikacyjnych dotyczących takich koncepcji jak TQM Lean Management, Six Sigma czy Lean Six Sigma;
- ❑ przedstawienie aktualnych trendów w zarządzaniu usługami publicznymi jako zbioru impulsów do zmian oraz tła dla projakościowej transformacji uczelni;
- ❑ wskazanie możliwości wykorzystania opracowanych przez ISO najnowszych normatywnych systemów zarządzania;
- ❑ zaakcentowanie roli kultury jakości jako elementu determinującego powodzenie wszelkich inicjatyw związanych z doskonaleniem procesów uczelni;
- ❑ przedstawienie wyników kompleksowych badań interesariuszy polskiego systemu szkolnictwa wyższego na temat całokształtu projakościowych regulacji i zmian w uczelniach;
- ❑ odniesienie perspektyw i wyzwań dotyczących zmian w szkolnictwie wyższym do koncepcji Przemysłu 4.0 i Jakości 4.0.

Zaproponowany w książce oryginalny model systemu zarządzania jakością na uczelni — QualHE — odnosi się do wymienionych elementów, pokazując ich wzajemne relacje i dynamiczny charakter.

www.pwe.com.pl